

SAYENKO KHARENKO

Український клуб аграрного бізнесу

22 квітня 2015 року

Вимоги щодо доступу на ринок ЄС продукції, яка класифікується за кодами УКТЗЕД 0708100000 (горох), 1512119100 (олії сирі: соняшникова)

1. Автономний преференційний торговий режим

До 31 грудня 2015 року до товарів, походженням з України застосовується *Автономний преференційний торговий режим* (далі – «АПТР»)¹, який передбачає застосування ставок ввізного мита ЄС на рівні, що має діяти протягом першого року після запровадження зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. Ставки ввізного мита ЄС в рамках АПТР для товарів, наведені нижче.

На групи товарів, що вказані нижче мита скасовані в односторонньому порядку з боку ЄС.

Код УКТЗЕД	Опис товару	Базова ставка ввізного мита ЄС ²	Ставка мита в рамках АПТР
0708 10 00 00	горох	8 %	0%
1512 11 91 00	олії сирі: соняшникова	6,4 %	0%

2. Підтвердження преференційного походження товарів з України

АПТР застосовується до товарів, що відповідають вимогам *Правил визначення і підтвердження преференційного походження товарів*³.

2.1. Підтвердження походження - документи

Для підтвердження походження необхідно подати:

- (1) *Сертифікат перевезення EUR.1*, що видається Торговельно-Промисловою Палатою (далі – «ТПП») України та її регіональними підрозділами;⁴ або

¹ Автономні торгові преференції введені з 23 квітня 2014 р. на підставі *Регламенту (ЄС) № 374/2014 щодо скорочення або скасування митних тарифів на товари, що походять з України* від 16 квітня 2014р. та будуть застосовуватися до 31 грудня 2015 (дія подовжена *Регламентом (ЄС) № 1150/2014* від 29.10.2014р.). За основу введення преференцій взято домовленості щодо лібералізації доступу до ринку ЄС в рамках Угоди про асоціацію, зокрема, графік скасування увізних мит ЄС та домовленості щодо обсягів тарифних квот. При цьому, обсяги тарифних квот залишаються на тому ж рівні, що визначено положеннями Угоди про асоціацію (розміри квот визначено в Додатках 2 та 3 до *Регламенту № 374/2014*).

² Ставка ввізного мита, що застосовувалася до товарів, походженням з України до початку функціонування режиму АПТР.

³ Ст. 97х – 123 *Регламенту № 2454/93* від 2 липня 1993, що регулює правила визначення і підтвердження преференційного походження товарів.

- (2) Декларацію про походження товару для невеликих партій (що за вартістю не перевищують 6000 євро).

Дані документи є формальною підставою для застосування АПТР до товарів, що походять з України. Підтвердження походження діє протягом чотирьох місяців з дати його видачі в країні-експортері та повинно бути подане протягом зазначеного терміну до митного органу країни-імпортера.⁵

2.2. Концепція «походження товарів»

АПТР застосовується виключно до товарів, що мають «походження» з території України.

Товари «походять» з території України, якщо вони:

- (1) повністю вироблені в Україні;⁶
- (2) отримані в Україні з матеріалів, які не були повністю вироблені в Україні, за умови, що такі матеріали були достатньо обробленими або переробленими в Україні.

Зокрема, товарами, цілком виробленими в Україні є овочеві продукти, зібрані на території країни.⁷

2.3. Правило прямого транспортування

Умовою застосування АПТР є дотримання правила прямого транспортування товарів⁸, відповідно до якого товари повинні перевозитися безпосередньо між ЄС і Україною. Однак, в разі виникнення потреби в перевантаженні товару або в його тимчасовому зберіганні на інших територіях, товари, що становлять одну партію, можуть транспортуватися через інші території. При цьому, має бути дотримана умова, що такі товари перебуватимуть під наглядом митних органів в країні транзиту або зберігання та не піддаватимуться іншим операціям, крім розвантаження, перевантаження або будь-яким операціям для збереження їх у належному стані.⁹

⁴ Детальна інформація щодо отримання сертифікату EUR.1 доступна на веб-сайті ТПП: <http://www.ucci.org.ua/ua/serveur1.html>.

⁵ П. 1 ст. 118 *Регламенту Комісії № 2454/93* від 2 липня 1993.

⁶ Відповідно до п. 1 ст. 99 *Регламенту Комісії № 2454/93* від 2 липня 1993р., наступні товари повинні вважати цілком виробленими в Україні:

- (а) мінерали, отримані з ґрунту або морського дна країни;
- (b) овочеві продукти, зібрані на території країни;
- (c) тварини, що народились та виростили на території країни;
- (d) товари з тварин, що виростили на території країни;
- (e) товари, отримані шляхом мисливства або рибальства на території країни;
- (f) товари від морського рибного промислу, що відбувся в територіальних водах України або Європейського Союзу їх кораблями відповідно;
- (g) товари, вироблені на їх плавучих базах, виключно з продукції зазначеної у (f);
- (h) вироби, що були у використанні, зібрані у відповідній країні та придатні лише для відновлення вихідних матеріалів, у тому числі використані шини, придатні лише для відновлення протектора або використання як відходів;
- (i) відходи та утильсировина, що виникли у результаті виробничих операцій на території країни;
- (j) товари, отримані з морського ґрунту або підґрунтя за межами власних територіальних вод, за умови існування ексклюзивних прав на розробку даного ґрунту чи підґрунтя;
- (k) майно, вироблене на території країни виключно з продукції, визначеної у підпунктах (a)-(j) даної Статті.

⁷ П. 1 (b) ст. 99 *Регламенту Комісії № 2454/93* від 2 липня 1993.

⁸ Ст. 107 *Регламенту Комісії № 2454/93* від 2 липня 1993.

⁹ П. 1 (b) ст. 107 *Регламенту Комісії № 2454/93* від 2 липня 1993.

3. Дозвільні процедури

3.1. Перелік дозвільних процедур

Дозвільні процедури в ЄС відрізняються залежно від виду товару, що імпортується. В таблиці нижче вказані вимоги, дотримання яких є необхідною умовою для експорту товарів в ЄС.

Вимоги	Код УКТЗЕД 0708100000	Код УКТЗЕД 1512119100
Фітосанітарний контроль продуктів харчування	✓	✓
Фітосанітарний контроль кормів		✓
Контроль залишків пестицидів у продуктах харчування, що призначені для споживання людиною	✓	
Контроль залишків забруднювальних речовин у продуктах харчування	✓	✓
Безпека продукції (відстеження операцій, дотримання вимог законодавства та відповідальність, пов'язана з виробництвом та реалізацією харчової продукції та кормів)	✓	✓
Маркування харчових продуктів	✓	✓
Вимоги щодо розміщення на ринку насіння та посадкового матеріалу	✓	
Вимоги щодо розміщення на ринку свіжих овочів	✓	
Продукція органічного виробництва (на добровільній основі)	✓	✓

3.2. Коментарі щодо дозвільних процедур

У таблиці нижче наведені базові вимоги щодо доступу товарів на ринок ЄС. Детальну інформацію, спеціальні вимоги залежно від характеристики товару, перелік відповідних актів ЄС, а також особливості розміщення товару на ринку конкретної держави ЄС можна знайти на ресурсі Європейської Клімсії *Export Helpdesk* (портал - My export)¹⁰. Для отримання інформації про товар необхідно ввести (1) 10-ти значний код товару згідно з УКТЗЕД, (2) країну походження товару (Україна) та (3) країну ЄС, в яку імпортується товар.

Вид контролю	Коментарі
--------------	-----------

¹⁰ Веб-сайт: <http://exporthelp.europa.eu/thdapp/index.htm>.

<p style="text-align: center;">Фітосанітарний контроль продуктів харчування</p>	<p>Для імпорту продукції рослинного походження необхідним є проходження фітосанітарного контролю щодо відповідності продукції вимогам ЄС. На даний момент, фітосанітарний контроль здійснюється Держветфітослужбою України¹¹, яка видає <i>фітосанітарний сертифікат</i> на кожну партію продукції, що експортується.¹²</p> <p><i>Товари, мають відповідати таким базовим вимогам ЄС</i> (нижченаведений перелік не є виключним):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні санітарні та фітосанітарні вимоги до продуктів харчування, що передбачені <i>Регламентом (ЄС) № 852/2004 щодо гігієни продуктів харчування</i> від 29 квітня 2004 року¹³. 2. Загальні вимоги щодо наявності залишків забруднювальних речовин у продуктах харчування, що регулюють: <ol style="list-style-type: none"> (1) максимальний вміст деяких забруднювальних речовин у продуктах харчування (регулюється <i>Регламентом Ради (ЄЕС) № 1881/2006</i> від 19 грудня 2006 року про встановлення максимального рівня вмісту певних забруднюючих речовин у продуктах харчування¹⁴); (2) максимальний рівень залишків пестицидів у їжі ((1)<i>Регламент № 396/2005 про максимальні рівні залишків пестицидів у або на харчових продуктах та кормах рослинного і тваринного походження</i> від 23 лютого 2005 року¹⁵; (2)<i>Регламент № 1107/2009 про розміщення засобів захисту рослин на ринку</i> від 21 жовтня 2009 року¹⁶); (3) максимальний рівень радіоактивного забруднення у продуктах харчування (<i>Регламент № 3954/1987</i> від 22 грудня 1987 року¹⁷ та <i>Регламент № 944/1989</i> від 12 квітня 1989 року¹⁸); (4) перевірку матеріалів, що призначені для контакту з харчовими продуктами (<i>Регламент № 1935/2004 про матеріали та вироби, що призначені для контакту з харчовими продуктами</i> від 27 жовтня 2004 року¹⁹). 3. Спеціальні положення про генетично модифіковані та нові продукти
--	--

¹¹ Процедура проведення контролю визначено в Постанові КМУ *Про деякі питання реалізації Закону України "Про карантин рослин"* від 12 травня 2007 р. N 705, <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/705-2007-%D0%BF>. Відповідно до постанови КМУ від 10.09.2014 року «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади», даний інститут має бути реорганізовано шляхом перетворення і приєднання до Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>.

¹² П. 19 Порядку проведення огляду, обстеження, аналізу, фумігації (знезараження) та інспектування оформлення фітосанітарного та карантинного сертифікатів) об'єктів регулювання у сфері карантину рослин. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/705-2007-%D0%BF>

¹³ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:139:0001:0054:EN:PDF>

¹⁴ Регламент: <http://www.europeanlawgroup.com.ua/storage/npa/gospodar/roslun/ES/1881.pdf>

¹⁵ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R0396&from=EN>

¹⁶ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R1107&from=EN>

¹⁷ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31987R3954&from=EN>

¹⁸ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31989R0944&from=EN>

¹⁹ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R1935&from=EN>

	<p>харчування, передбачені (1) <i>Регламентом (ЄС) № 1829/2003</i> від 22 вересня 2003 року²⁰ та (2) <i>Регламентом (ЄС) № 258/97</i> від 27 січня 1997 року²¹.</p> <p>4. Загальні вимоги щодо виробництва харчових продуктів (можуть включати вимоги щодо складу продукції (дозволені харчові добавки), вимоги щодо гігієни, маркування продукції та ін.).</p> <p>5. Вимоги щодо офіційного контролю харчових продуктів, які передбачені <i>Регламентом (ЄС) 882/2004</i> від 29 квітня 2004 року²².</p>
Фітосанітарний контроль кормів	<p>Для імпорту кормових продуктів на ринок ЄС необхідно мати представництво в ЄС.</p> <p><u>Вимоги законодавства ЄС, яким має відповідати продукція, що імпортується:</u></p> <p>(1) <i>Регламент № 183/2005, що встановлює санітарні норми щодо кормів</i> від 12 січня 2005 року²³;</p> <p>(2) Вимоги щодо маркування та розміщення на ринку сировинних матеріалів, складових кормів та кормів, що призначені для конкретних харчових цілей;²⁴</p> <p>(3) Вимоги до розміщення кормів на ринку (<i>Регламент № 767/2009</i> від 13 липня 2009;²⁵ <i>Регламент (ЄС) № 1829/2003</i> від 22 вересня 2003 року²⁶);</p> <p>(4) <i>Регламент № 882/2004 щодо офіційного контролю за дотриманням законодавства ЄС щодо якості та безпеки харчових продуктів та кормів</i> від 29 квітня 2004 року²⁷.</p>
Контроль залишків пестицидів у продуктах харчування, що призначені для споживання людиною	<p>Базові вимоги, яким повинна відповідати продукція:</p> <p>(1)<i>Регламент № 396/2005 про максимальні рівні залишків пестицидів у або на харчових продуктах та кормах рослинного і тваринного походження</i> від 23 лютого 2005 року²⁸; (2)<i>Регламент № 1107/2009 про розміщення засобів захисту рослин на ринку</i> від 21 жовтня 2009 року²⁹;</p>
Контроль залишків забруднювальних речовин у продуктах харчування	<p>Загальні вимоги щодо наявності залишків забруднювальних речовин у продуктах харчування, передбачені (1) <i>Регламентом Ради ЄС 315/93/ЄЕС, що запроваджує методику контролю за наявністю забруднювальних речовин у продуктах харчування у Співтоваристві</i> від 8 лютого 1993 року³⁰, та (2) <i>Регламентом Ради (ЄЕС) № 1881/2006 про</i></p>

²⁰ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R1829&from=EN>

²¹ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997R0258&from=EN>

²² Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0882&from=EN>

²³ Регламент російською мовою доступний на веб-сайті:
http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_b40/print1386685105418571

²⁴ Детальна інформація за посиланням: http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/labelling/index_en.htm.

²⁵ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R0767&from=EN>

²⁶ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R1829&from=EN>

²⁷ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0882&from=EN>.

²⁸ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R0396&from=EN>

²⁹ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R1107&from=EN>

³⁰ Документ доступний на веб-сайті:

	<p>встановлення максимального рівня вмісту певних забруднюючих речовин у продуктах харчування від 19 грудня 2006 року³¹.</p>
<p>Безпека продукції (відстеження операцій, дотримання вимог законодавства та відповідальність, пов'язана з виробництвом та реалізацією харчової продукції та кормів)</p>	<p>Товари повинні відповідати вимогам <i>Регламенту ЄС № 178/2002 від 28 січня 2002 року про встановлення загальних принципів і вимог законодавства про харчові продукти, створення Європейського органу з безпеки харчових продуктів і встановлення процедур у питаннях, пов'язаних із безпекою харчових продуктів</i>³².</p> <p><i>Регламент ЄС № 178/2002</i> є одним з базових актів ЄС, що встановлює загальні принципи та вимоги у сфері безпеки харчової продукції та кормів і регулює:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) дотримання стандартів ЄС щодо якості та безпеки продуктів харчування; (2) відповідальність операторів: виробники та імпортери несуть відповідальність за безпеку продуктів харчування; (3) принцип «відстеження» продукції. <p><u>«Відстеження» продукції</u></p> <p><i>Відповідно до ст. 18(1) Регламенту № 178/2002</i>³³, можливість відстеження (1) харчових продуктів, (2) кормів для тварин, що використовуються для виробництва харчових продуктів, та (3) будь-яких речовин, призначених для введення в харчові продукти повинна бути забезпечена на <u>всіх</u> стадіях виробництва, обробки та розповсюдження.</p> <p>Оператори ринку повинні бути здатні встановити (1) звідки отримано сировину і (2) кому доставлено власну продукцію і надавати таку інформацію компетентним органам за їхнім запитом. З цією метою, такі оператори ринку повинні мати <u>системи та процедури</u>, які роблять таку інформацію доступною компетентним органам.³⁴ Щодо <u>процедур</u> безпосередньо на підприємстві, то це питання документообігу. Тобто у разі виникнення у органів контролю питання щодо походження товару продавець повинен надати документи, що підтверджують їх походження (напр., власне вир-во, закупівля).</p> <p>Крім того, харчові продукти і корми для тварин, що розміщуються на ринку ЄС, повинні бути належним чином <u>марковані</u> або помічені для полегшення можливості їх відстеження через відповідну документацію або інформацію.³⁵</p> <p>Якщо до певного продукту є конкретні вимоги щодо процедури відстеження – вони містяться у законодавстві ЄС. У разі, якщо не визначені конкретні положення щодо проведення подальшого відстеження харчового ланцюжку, вимога щодо проведення відстеження обмежується тим, що фірми принаймні мають бути здатні визначити безпосереднього постачальника того продукту, по якому виникають питання, та безпосереднього наступного одержувача, за винятком продавців, які реалізують товар споживачам у роздрібній мережі (принцип: один крок назад - один крок вперед).</p>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31993R0315&from=EN>.

³¹ Документ доступний на веб-сайті:

<http://www.europeanlawgroup.com.ua/storage/npa/gospodar/roslyn/ES/1881.pdf>

³² Текст Регламенту № 178/2002 доступний російською мовою на веб-сайті:

<http://www.fsvps.ru/fsvps-docs/ru/usefulinf/files/es178-2002.pdf>

³³ Ст. 18 (1) *Регламенту № 178/2002*: <http://www.fsvps.ru/fsvps-docs/ru/usefulinf/files/es178-2002.pdf>.

³⁴ Ст. 18(2), 18(3) *Регламенту № 178/2002*.

³⁵ Ст. 18(4) *Регламенту № 178/2002*.

Маркування харчових продуктів	<p>Законодавство ЄС містить загальні та спеціальні вимоги щодо маркування продукції. Загальні вимоги застосовуються до всіх товарів, що імпортуються в ЄС. Основним актом законодавства ЄС, що встановлює вимоги для маркування продукції є <i>Регламент № 1169/2011 про надання споживачам інформації про харчову продукцію від 25 жовтня 2011 року</i>³⁶ (набув чинності 13 грудня 2014 року).</p> <p><u>Обов'язкова інформація, що повинна бути зазначена</u>³⁷:</p> <p>(a) назва харчового продукту;³⁸</p> <p>(b) перелік інгредієнтів;³⁹</p> <p>(c) будь-які інгредієнти або технологічні добавки, що спричиняють алергію або непереносимість і використовуються у виробництві чи підготовці харчового продукту і все ще містяться у готовому продукті, навіть у видозміненій формі;⁴⁰</p> <p>(d) кількісний вміст певних інгредієнтів або категорій інгредієнтів;⁴¹</p> <p>(e) чиста кількість харчового продукту;⁴²</p> <p>(f) дата завершення мінімального строку зберігання або дата "вжити до";</p> <p>(g) будь-які спеціальні умови зберігання та/або умови використання;</p> <p>(h) назва чи комерційна назва та адреса оператора харчової галузі;⁴³</p> <p>(i) країна або місце походження – у випадках, обумовлених у статті 26;⁴⁴</p> <p>(j) інструкції з використання – у випадках, коли відсутність таких інструкцій ускладнює належне використання продукту.</p> <p>Якщо харчові продукти упаковані, обов'язкова інформація про них міститься безпосередньо на упаковці або етикетці, приєднаної до неї.⁴⁵</p> <p><u>Мова:</u> (1) обов'язкова інформація про харчові продукти має бути вказана мовою, яку легко розуміють споживачі держав-членів ЄС, в яких реалізуються дані харчові продукти; (2) в межах своїх територій держави-члени можуть вимагати, щоб інформація про харчові продукти подавалася більш, ніж однією з офіційних мов ЄС; (3) відповідно, залежно від країни ЄС, в яку імпортується товар, не виключено, що інформація про харчові продукти має бути подана кількома мовами.⁴⁶</p> <p>Залежно від конкретного виду продукції, що імпортується на ринок ЄС,</p>
--------------------------------------	---

³⁶ *Регламент № 1169/2011* набув чинності 13 грудня 2014 року та скасував *Директиву 2000/13/ЄС*, що була до цього моменту основним актом в сфері маркування продукції. Текст *Регламенту № 1169/2011* українською мовою доступний на веб-сайті: http://www.milkiland.nl/storage/node/files/1231/218/ES_1169-2011_ukr..pdf.

³⁷ Ст. 9 (1) *Регламенту № 1169/2011*.

³⁸ Ст. 17 *Регламенту № 1169/2011*.

³⁹ Ст. 18-20 *Регламенту № 1169/2011*.

⁴⁰ Перелік речовин або продуктів, що спричиняють алергію або непереносимість міститься в Додатку II до *Регламенту № 1169/2011*; крім того, необхідно врахувати вимоги ст. 21 *Регламенту № 1169/2011*.

⁴¹ Ст. 22 *Регламенту № 1169/2011*.

⁴² Ст. 23 *Регламенту № 1169/2011*.

⁴³ Відповідно до ст. 8 (1) *Регламенту № 1169/2011*, оператором харчової галузі, відповідальним за надання інформації про харчовий продукт, є оператор, під (комерційною) назвою якого продається харчовий продукт, або, якщо даний оператор створено за межами Європейського Союзу, компанія, яка імпортує даний продукт на ринок ЄС.

⁴⁴ Випадки, коли необхідно вказувати країну або місце походження зазначені в ст. 26 *Регламенту № 1169/2011*.

⁴⁵ Ст. 12 (2) *Регламенту № 1169/2011*.

⁴⁶ Ст. 15 *Регламенту № 1169/2011*.

	<p>застосовуються й інші загальні та спеціальні вимоги щодо маркування.</p> <p>Додаткові загальні вимоги стосуються маркування органічної продукції, маркування партії товарів, зазначення ціни та ін.⁴⁷ Спеціальні вимоги стосуються маркування: (1) генетично модифікованої та нової їжі; (2) продуктів харчування для особливих потреб (дитяче, дієтичне харчування, харчування для спеціальних медичних цілей і т.д.); (3) харчових добавок та ароматизаторів; (4) матеріалів, що «контактують» з харчовими продуктами.⁴⁸</p> <p>Основною метою законодавства ЄС щодо маркування продукції є надання можливості споживачам отримати всебічну та максимально прозору інформацію про товар.</p>
Вимоги щодо розміщення на ринку насіння та посадкового матеріалу	<p>Насіння та посадковий матеріал повинні відповідати спеціальним вимогам для забезпечення якості продукції, а також відповідності критеріям щодо охорони здоров'я, які діють в ЄС.</p> <p><u>Законодавство ЄС:</u></p> <p>(1) <i>Директива 2000/29/ЄС від 8 травня 2000р.</i>⁴⁹ (Директива про фітосанітарію) забороняє ввезення організмів, які завдають шкоди рослинам і продуктам рослинного походження.</p> <p>(2) Крім того, діють спеціальні вимоги щодо генетично-модифікованих продуктів: <i>Директива 2001/18/ЄС</i> від 12 березня 2001р.⁵⁰</p>
Вимоги щодо розміщення на ринку свіжих овочів	<p><u>Законодавство ЄС:</u></p> <p>(1) <i>Регламент № 1308/2013</i> від 17 грудня 2013 р. встановлює вимоги до свіжих овочів, які розміщуються на ринку ЄС.</p> <p>(2) <i>Регламент № 543/2011</i> від 7 червня 2011 р.⁵¹ Компетентні органи країн ЄС здійснюють документальну та фізичну перевірку продукції, ввезеної до ЄС, з метою перевірки, чи відповідає продукція вимогам, що встановлені в Частині А Додатку I до Регламенту № 543/2011.⁵²</p>
Продукція органічного виробництва (на добровільній основі)	<p>Основні вимоги щодо виробництва, транспортування, маркування органічних продуктів встановлені в: (1) <i>Регламенті № 834/2007 щодо органічного виробництва та маркування органічних продуктів</i> від 28 червня 2007 року;⁵³ (2) <i>Регламенті № 889/2008, що встановлює детальні правила для імплементації Регламенту Ради (ЄС) № 834/2007 щодо органічного виробництва та маркування органічних продуктів</i> від 5 вересня 2008 року.⁵⁴</p>

⁴⁷ Детальний перелік актів ЄС, що встановлюють загальні вимоги для маркування залежно від конкретного виду продукції доступний на веб-сайті:

http://exporthelp.europa.eu/update/requirements/ehir_eu14_05v002/eu/auxi/eu_lblfood_leg_general.pdf

⁴⁸ Детальна інформація міститься на веб-сайті: <http://exporthelp.europa.eu/> (портал - "My export").

⁴⁹ Директива: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000L0029&from=EN>

⁵⁰ Директива: http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:303dd4fa-07a8-4d20-86a8-0baaf0518d22.0004.02/DOC_1&format=PDF

⁵¹ Регламент: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R0543&from=EN>

⁵² Додаток I до Регламенту № 543/2011:

http://exporthelp.europa.eu/update/requirements/ehir_eu15_02v001/eu/auxi/eu_mktfrveg_annex1a_r543_2011.pdf

⁵³ Текст Регламенту українською мовою доступний на веб-сайті: <http://organicstandard.com.ua/files/standards/ua/ec>

⁵⁴ Текст Регламенту українською мовою доступний на веб-сайті: www.miniust.gov.ua/file/32349

4. Документи, необхідні для митного оформлення товару в режимі імпорту

Наведений нижче перелік документів є ілюстративним, оскільки в кожному конкретному випадку пакет документів для митного оформлення товару в режимі імпорту в ЄС залежить від виду товару, умов перевезення та ін. Детальна інформація щодо митного оформлення товару в режимі імпорту міститься в «Митному кодексі ЄС»⁵⁵. Крім того, вимоги до оформлення документів для імпорту товару в ЄС детально роз'яснені на ресурсі *Export Helpdesk*⁵⁶.

Перелік документів, наведений нижче не залежить від того, імпортується продукція безпосередньо виробником чи через посередника.

Такий перелік документів може бути наступний:

- (1) рахунок-фактура;
- (2) декларація митної вартості (форма DV1⁵⁷);⁵⁸
- (3) транспортна документація;⁵⁹
- (4) документ, що засвідчує страхування вантажу;
- (5) пакувальний лист (P/L)⁶⁰;
- (6) єдиний адміністративний документ (митна декларація на імпорт SAD);⁶¹
- (7) документ, що підтверджує походження товару (див. п. 2.1. вище);
- (8) дозволи та сертифікати уповноважених органів (див. п. 3 вище);
- (9) інші документи залежно від трансакції.

⁵⁵ Регламент No 952/2013 щодо заснування Митного кодексу ЄС від 9 жовтня 2013 року (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0952&qid=1421093152318&from=EN>). Крім того діють: Регламент No 2913/92 щодо заснування Митного Кодексу Співтовариства від 12 жовтня 1992 року (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1992:302:0001:0050:EN:PDF>); Регламент No 2454/93, що визначає застосування Митного Кодексу Співтовариства від 2 липня 1993 року (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1993:253:0001:0766:EN:PDF>).

⁵⁶ Сайт: http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_DocumentsForCustomsClearance.html&docType=main&languageId=EN; Служба Піддержки Експорту ЄС. Умовля Експорту в ЄС. Бесплатная База Данных, стор. 11-20, http://exporthelp.europa.eu/thdapp/AR_RU_pdf/DGTrade_EH_main_document_RU.pdf.

⁵⁷ Форма DV 1: http://exporthelp.europa.eu/update/requirements/ehir_eu12_02v002/eu/auxi/eu_gen_valuedec_dv1.pdf,

⁵⁸ Декларація митної вартості подається у випадку, якщо вартість товарів перевищує 10 000 Євро і подається разом з Єдиним адміністративним документом (SAD) (Регламент № 2454/93, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1993:253:0001:0766:EN:PDF>).

⁵⁹ Вид транспортної документації залежить від транспортного засобу: Коносамент (BL), Коносамент FIATA, Автотранспортна накладна (CMR), Авіатранспортна накладна (AWB), Єдина авіавантажна накладна IATA, Залізнична транспортна накладна (CIM), Карнет ATA (Admission Temporaire / Тимчасове ввезення), Книжка TIR. Детальна інформація: http://exporthelp.europa.eu/thdapp/AR_RU_pdf/DGTrade_EH_main_document_RU.pdf.

⁶⁰ Це перелік товарів, що ввозяться, подається разом з рахунком-фактурою і транспортною документацією.

⁶¹ Митна декларація може бути подана як в електронній формі, так і безпосередньо доставлений в офіс митного органу. Документ повинен бути викладений мовою країни ЄС, в якій відбувається митне оформлення. Форма митної декларації: http://exporthelp.europa.eu/update/requirements/ehir_eu12_02v002/eu/auxi/eu_gen_sad_copy8.pdf.

Даний документ вимагається відповідно до положень Регламенту No 2913/92 від 12 жовтня 1992 року (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1992:302:0001:0050:EN:PDF>);

Вимоги щодо мови залежать від документа: деякі документи можуть бути викладені будь-якою мовою і подаються з перекладом на англійську, інші повинні бути одразу викладені однією з офіційних мов ЄС.

Повний перелік документів, що необхідні для митного контролю під час переміщення товарів через митний кордон України міститься в ст. 335 Митного кодексу України.⁶²

5. Підготовка зовнішньоекономічного договору: загальні коментарі

При підготовці зовнішньоекономічного договору перш за все необхідно визначити, яке право застосовується до договору (наприклад, законодавство України, внутрішнє законодавство країни ЄС, Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продаж товарів⁶³ без посилання на внутрішнє законодавство країни). Варто зазначити, що в ЄС немає єдиного консолідованого законодавчого акту, який регулював би питання укладення договорів купівлі-продажу, поставки. У випадку, якщо сторони погодять, що договір регулюватиме право іншої сторони договору, то застосовуватиметься внутрішнє право відповідної країни ЄС.

При цьому, необхідно пам'ятати, що незалежно від вибору сторонами права, що регулює договір, до нього застосовуються *імперативні норми*⁶⁴ права іншої держави, що мають тісний взаємозв'язок з відповідними правовідносинами. Таке правило міститься як в законодавстві України⁶⁵, так і в законодавстві ЄС⁶⁶.

Так, наприклад, у разі визначення сторонами, що договір, укладений ними, регулює право України, мають бути також враховані *імперативні норми* права іншої держави (країни-члена ЄС), що можуть бути застосовані до договору (це може бути право держави (1) в якій зареєстрована/ здійснює діяльність інша сторона договору; (2) в якій відбувається виконання договору; (3) в суді якої вирішується спір)⁶⁷. Отже, незалежно від вибору права, що застосовується до договору, необхідно врахувати вимоги як *Закону України «Про міжнародне приватне право»* від 23 червня 2005р.⁶⁸ так і *Регламенту (ЄС) No.593/2008 про право, що застосовується до контрактних зобов'язань* від 17 червня 2008 року («Rome I»)⁶⁹.

Якщо зовнішньоекономічний договір регулюється правом України, то під час його підготовки необхідно враховувати положення *Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України* та *Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»* від 16.04.1991р.

На додаток, слід також звертати увагу на *Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)*, затверджене Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України N201 від 06.09.01.⁷⁰

6. Приклади проектів зовнішньоекономічного договору

Як проект зовнішньоекономічного договору можуть бути використані договори, розроблені міжнародними торговими асоціаціями *FOSFA* (Federation of Oils, Seeds and Fats Associations) і *GAFTA* (Grain and Feed Trade Association):

⁶² Митний кодекс України: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/print1407869155493325>

⁶³ Конвенція ООН про міжнародну купівлю-продаж товарів 1980р.: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_003

⁶⁴ На додаток до імперативних норм, у праві ЄС розрізняють також *«домінуючі імперативні норми»*, тобто ті, що визнані державою як принципи для охорони її публічних інтересів, таких як політичний, соціальний чи економічний устрій. Домінуючі імперативні норми застосовуються в обов'язковому порядку судом держави, в якій вирішується спір між сторонами зовнішньоекономічного договору. «Імперативні норми» регламентуються ст. 3(3) Регламенту (ЄС) No 593/2008 («Rome I»), «домінуючі імперативні норми» – ст. 9 Регламенту (ЄС) No 593/2008 («Rome I»).

⁶⁵ Ст. 14 (2) Закону України «Про міжнародне приватне право», <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2709-15/print1407869155493325>.

⁶⁶ Ст. 3 (3) Регламенту (ЄС) No 593/2008 («Rome I»), <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:177:0006:0016:EN:PDF>

⁶⁷ Відповідно до ст. 3(3) та ст. 9 Регламенту (ЄС) No 593/2008 («Rome I»).

⁶⁸ Закон України «Про міжнародне приватне право»: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2709-15/print1390906438400088>

⁶⁹ Регламент (ЄС) No 593/2008 («Rome I»), <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:177:0006:0016:EN:PDF>

⁷⁰ Положення про форму зовнішньоекономічних договорів: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>

- для поставки гороху – *Договір GAFTA No.86*;⁷¹
- для поставки олії – *Договір FOSFA No. 49*.⁷²

При виборі проекту договору, розробленого GAFTA та FOSFA, необхідно враховувати такі особливості як: (1) умови поставки товару (*правила Incoterms*); (2) можливість вирішення спору в арбітражі (включення в договір «arbitration clause») та ін.

Юридична фірма «Саєнко Харенко»

Олександра Бровко, OBrovko@sk.ua

Вікторія Микуляк, VMykuliak@sk.ua

Провулок Музейний, 10

м. Київ 01001, Україна

Т: +380 44 499 6000

Ф: +380 44 499 6250

www.sk.ua

Інформаційна кампанія «Сильніші разом!»

Любов Акуленко, luibov.akulenko@gmail.com

вул. Суворова 4/6, м. Київ, Україна, 01010

strongertogether.org.ua

exportdesk.org.ua

в партнерстві з Асоціацією «Український клуб аграрного бізнесу» (УКАБ)

Ігор Остапчук, ostapchuk@ucab.ua

вул. Жилинська 146, м. Київ, Україна, 01032

www.ucab.ua

⁷¹ GAFTA No. 86: <http://pastrade.com/en/contracts/gafta-en/gafta-86-fcls-grain/42-contracts.html>

⁷² Приклад Контракту FOSFA No.49 2003р.: <http://www.fosfa.org/wp-content/uploads/2014/10/Contract-49-Sept-2003.pdf>